

Vývoj člověka a přijímání theosofie

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Mnichov, 15. března 1910

Také dnešní esoterní hodinu zahájíme čtením modlitby k duchu dne. Exoterní církev směřuje své modlitby obecně k božstvu; avšak theosof, který ví, že každý časový úsek má svého vlastního regenta, se ve větší skromnosti obrací k duchovní bytosti, která pod jménem Mars řídí dnešní den [úterý]:

*Velký, obsáhlý duchu, ve Tvých
citech žilo poznání...*

Ten, kdo vstoupil do esoterního školení, si jasně uvědomil, že tím na sebe vzal něco velmi vážného, že musí se vši vážností pracovat sám na sobě, aby byl jednou schopen podílet se na esoterní práci. Jakým způsobem na sobě tedy musí esoterik pracovat? Víme, že teprve v sedmi letech se rodí lidské éterné tělo, které do té doby obklopuje jako mateřská schrána tělo fyzické. Do čtrnáctého roku, kdy se rodí astrální tělo, by ovšem éterné tělo mělo být náležitě připraveno na svůj pozdější vývoj. Jsou na něj však připojené všechny možné nezpracované části, zčásti z dřívějších inkarnací, zčásti z inkarnace současné. Veškeré zvyky, které v nás žijí, jsou rozvíjeny od sedmého do čtrnáctého roku života v našem éterném těle, a podle toho, jak své názory necháme ustrnout do podoby předsudků - vychovatelé na to mohou mít velký vliv - je člověk později například více nebo méně schopný přijímat theosofii. Kdo si vytvoří pevně ohraničené názory, bude pro theosofické nauky přístupný obtížněji než někdo, kdo si uchovává otevřenost vůči všemu novému.

Éterné tělo se plně vyvíjí mezi sedmým a čtrnáctým rokem života. Jestliže dítě do sebe nepojme žádné velké vzory, nevzhlíží -li s úctou

k nějaké autoritě, není jeho éterné tělo v tomto věku (7-14) měkké a poddajné. Takoví lidé se pak stěží srovnají s životními poměry. Éterné tělo je ztvrdlé a rozpustit tyto zatvrdliny stojí velké úsilí. Toho využívají měsíční, luciferské mocnosti a vplývají do nich. Ne nadarmo pravil Kristus: „Bděte a modlete se“.

Od čtrnáctého, patnáctého do jednadvacátého, dvaadvacátého roku se pak rozvíjí astrální tělo. Prívěsky, které na něm ulpívají, nejsou zdaleka tolik na překážku přijímání theosofických nauk jako překážky éterné, neboť éterné tělo je látkou mnohem hustší než tělo astrální.

Od jednadvacátého do osmadvacátého roku života se pak vyvíjí Já. Theosofické nauky jsou přitom Mistry souznění citu uzpůsobeny pro tuto dobu takovým způsobem, aby působily hlavně na Já, aby je pojímalo Já. Dříve tomu tak nebylo. Okultní učitel tehdy musel působit nejen na Já, ale i na astrální tělo. Při dnešním stavu lidstva, při jeho mnohem individuálnějším založení, by to však možné nebylo. Kdyby učitel chtěl zasahovat do astrálního těla, kdyby se pokusil řídit vášně, pudy a žádosti, okamžitě by tím v této astrální oblasti vyvolal revoluci; neboť člověk současnosti se má vyvíjet svobodně, jediné skrze Já. Poznání, které si osvojil prostřednictvím theosofických nauk, musí použít k tomu, aby zušlechtil svá síce starší, nicméně ne tak vysoká těla.

Proč může člověk všem theosofickým naukám porozumět myšlením, svým Já? Fyzické tělo jsme obdrželi na Saturnu. Na Slunci k tomu jako nové přibylo éterné tělo. Fyzické tělo tu bylo ve slunečním stavu, zatímco éterné tělo ve stavu saturnském, tedy v prvním stavu. Na Mésíci bylo v saturnském stavu nové přistoupení astrální tělo, éterné tělo bylo ve stavu slunečním a pouze fyzické tělo ve stavu měsíčním. Na Zemi je fyzické tělo v měsíčním stavu, nové přistoupení, nejmladší část, tedy Já, je ovšem v saturnském stavu. Proto Já rozumí všemu, co se událo od saturnských dob, neboť je Saturnem v nás.